

Sisällys

Johdanto 9

1. Vaarallinen lukutaito 13

Paulo ja Elza Freiren 1950-luvun lukutaitotyö 13 – Sorrettujen pedagogiikka 21 – Harvard, pysähdyspaikka Yhdysvalloissa 24 – Lukutaito vapauden käytäntönä 28 – Maan kirottujen puolelle 36

2. Kirkkojen maailmanneuvosto 41

Kylmän sodan Eurooppa 41 – Rasismin vastainen ohjelma 52 – Kirkkojen maailmanneuvoston koulutusosasto 58 – Paulo Freiren ja Ivan Illichin kohtaaminen 62

3. Eurooppalaisia yhteyksiä 69

Kulttuuritoiminnan instituutti 69 – Tavoitteena sortotodellisuudesta vapautuminen 74 – Freiren Keski-Eurooppa 78 – Yhteydet Ruotsiin 85 – Freire ja Suomi 93

4. Afrikan vapautuksen asialla 103

Vapaustaistelijoiden opit 103 – Ernesto Che Guevaran esimerkki 107 – Frantz Fanonin maailman kirotut 111 – Julius Nyereren ujamaa-filosofia 120 – Steve Biko ja Etelä-Afrikka 127

5. Kumouksellinen lukutaitokokeilu 133

Portugalin siirtomaavalta ja sen kumoaminen Guinea-Bissaussa 133 – Freiren matkat Guinea-Bissauhun: maan todellisuutta tavoittamassa 143 – Vaikea kielikysymys 149 – Epäonnistunut utopia? 155

6. Tekeillä oleva teos 163

Kuvalähteet 179 – Liite 1. Tutkimusaineistoista 181

– Liite 2. Paulo Freiren matkat 1970–1980 189

– Kirjallisuus 203 – Hakemisto 211